

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Comprehensa: Vbi praeter res gestas à Patribus Societatis Iesv in conuersione Sinarum, Cocincinae, & Tunchini Regnorum nihil omittitur eorum, quae possunt liberali placere Lectorum curiositati

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1670

18. Ab Europaeo Sinen. missio prope euertitur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10757

exteriorum, quod quidam in longinqua fortes Apostolicum iactabant spiritum; perierat funditus Sinarum salus; vno edicto Christum & eius præcones sempiterno damnabant exilio; tolerantia cunctatitè, & cœptis centies disiectis, centies reparandis euicit Riccius paulatim quod omnium maximè optabatur; lucro in præsens laborioso, tenui, & obicuro contentus luctis in futurum immensis, & splendidis sanctè consuluit: dissimulata propemodum quam vnã ardebat Christi causa, Mandarinos sibi quã capturæ parebant aggressus, comitate prudenti, & placida deuinxit, eamque apud illos adeptus est gratiam & famam vt quocumque in Prouincias mitterentur, ope illi adessent, & auctoritate ad figendas illic Euangelij Ministris sedes tametsi peregrinis. Iam discrimen nostrorum maximè capitale, si primo loco narrari oporteat, ex Loyola quodam ortum duxit, S. Ignatij propinquo, sed Societatis inimicissimo, vt quam scriptis famolis pessimè lacerarit. Is Goa dum solueret, seuerè iussus est à Prorege, abstinere se penitus à toto negotio Sinenfi. Macaum vt veat spreto, quod illi tunc etiam inculcatum, Proregis imperio; Lusitanos Quanceum comitatur serica in Iaponiam emprutos; libellum porrigit Mandarinis, habitandi veniam in regno postulans; Repulsus, at cœpti pertinax, comminiscitur apud se Legationem à Rege Hispaniæ, Sinarum Regi offerendam, stultè nimium ratus, quod erat tam nouum, fore item multum plausibile. Hic verò Lusitani, transactorum haud pridem memores, angustissimo animo vehementer; quærere à quo, & qua potestate, tanto hiatu tanta promitteret, nihilque præter effrontem captandæ quæstus audaciam nacti, temeritatem hominis, quod vnum licebat grauius obiurgarunt. Verum enim verò, exteriorum iudex Aitaus, Loyolæ libello vitra verba respondit, & legationes retractans quondam fictas quibus extranei velle timebantur sine sensu pedem in Sinas iniicere, vt arma etiam processu temporum iniicerent, Loyolam cum socio differt; eius interea productum interpretem, coram indicta causa, sed neque rogatum, cædi iubet crudelem in modum, tanquam artificem legationis eius fabulosæ, cuius nulla ex Iudiis, neque ab Europa proferebatur auctoritas; & fuit in lucro ponendum, quod insons plagas solus exsoluerit; iram certè Aitaus effudit longius, legationis promissorem, eiusque socios, omnèque Lusitanos Quanceum ingredi vetuit nisi ad hoc rescriptum ab eo accepissent: at qui Sciaochiniè nostris debebant, grauius periclitati sunt, velut enim extrarij, vnã omnes conflarent Rempublicam, induxere animum Mandarini, Loyolam & suos à nostris, quamuis alterius professionis, & habitus, fuisse in Sinas inuitatos, & primum furorem in nostrum exilium accenderunt; nec vlla nos satis purgasset defensio, si Mandarinorum etiam infimum afflasset Loyolæ stulta iactatio, conuersionem Sinarum suscepturos, oportere manu altera gladium, Euangelium altera præferre, hoc est armis primum, illos Hispaniæ; postmodum prædicatione Christo subicere: temeritate hac stoli-

R 2

18.
Ab Europa
Sinen. missio
prope euerti-
tur.

da imbutus Macao discessit, tabulis munitus ad suum ingenium confectis, quibus nostros vexaret; quod fuit homini palmare tot orbe ab uno in alterum, errorum decus, & pretium: nam illud ridiculam quod sibi passim arrogabat, ne nihil egisse tot itineribus videretur, ante se mortalium neminem, sacrificium diuinum in regno Sinarum obtulisse; cum illic nostri multis inde ab annis, & sacrificarent, & agerent. Verum dux illi apud Pontificem, Macao intentatae sunt causae, eaque conatu non irrita, & Madritum reuersus sua exposuit meditata diu mysteria de subdendis Hispaniae Sinis, quorum erat caput ut ea missio auferretur ab Societate, & sui Ordinis hominibus iisque solum Hispanis crederetur, quorum ipse Dux esset futurus. Philippus III. pro singulari sua aequitate & sapientia, mandauit hominem turbulentum conobio claudi, Clemens vero Octauus, eiusdem itinerum comitem, & consortem. Mandarinum Quanceenses dum arrepti pendunt in occasionem Societatis expellendae, Sciaochini daemones atrocem architectatus est quae nisi Deus eius Administratos excacasset, in peius aliquid exilio, & infamia, erat desitura. Die quodam affixis per compita libellis grandi caractere, accusabatur adulterij Ruggerius, & nominabatur clare socia criminis, & dies; sistit se publice Lincitano sub ferum diei maritus contentis, fideique adulterae, & miserabili querela flens, eiulans, singultans, legum iura, & poenas implorat: aduertendum hic calumnias quolibet, etiam immanes, apud Sinas fructum esse felicis ingenij, & vice gladiatorum quos ad vindictam non exerunt, in famam, & vitam eorum armari, quos perdere destinant; ea quidem furendi rabie, ut inimicorum interdum se foribus suspendant, quo velut crudelibus eorum iniuriis adacti ad laqueum, extremi supplicij praedicio illos damnent. Venales ubique triobolo, periuri testes, utque sunt fingendis, texendisque dolis natura vaferrimi, sic iis maligne adhibendis, adeo se vertunt in omnia, omnesque ad verum personas induunt, haec tamen illos ad tribunal caute meditato afferre opus est ubi terribilis Radamantus manu cinctus ferorum carnificum, dicit illos caedi coram iussurus sit, si coloris, audaciae, aut verborum immutatione, visi fuerint tirubare, & calumniae indicium prodere. tam haec Ruggerio intenta calumnia auctorem habuit Martinum nomine Sinesem, fide an verè Macai baptizatum, solutis moribus hominem, proinde solitum à Ruggerio blandè & seridè admoneri; ex quo flagitiosus Sycophanta vitae laruam emendatioris, pietatisque cepit induere ut factus Ruggerio carior, stipe aliqua illum emungeret, qui vertendae strophae commodum accidit Christianos duos, patrem & filium ei occurrere qui cum excoquendis in aurum metallis omnia decoxissent, nihilo mitius (quod Sinis commune) pergebant delirio eodem spebuloque insanire consuecendi auri: quare iis facile persuasit ex Philosophis Occidentalibus artem Ruggerio promptam esse, qua viuum argentum rogeretur; & colorem mendacio dabant Lusitani, qui viuo argento na-

19.
Atrox calumniam adulterij contra Ruggerium detecta.